

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 322

van **HILÂL YALÇIN**

datum: 24 mei 2023

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Twaalf erkende Diyanet-moskeeën - Onderzoek

Het Erkenningsdecreet van 22 oktober 2021 heeft, zoals intussen in voldoende mate bekend, de erkenningsvoorwaarden voor de lokale geloofsgemeenschappen grondig geactualiseerd en aangescherpt. Op 15 juni 2022 maakte de minister bekend om de twaalf erkende moskeeën die behoren tot het Diyanet-netwerk prioritair te laten screenen op de naleving van de decretaal voorziene erkenningsvoorwaarden. De informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen (ISD) kreeg daartoe van hem de opdracht.

Inmiddels zijn de resultaten van die screening bekend. Daaruit blijkt, zoals door de minister zelf bekendgemaakt, dat bij alle twaalf erkende Diyanet-moskeeën tekortkomingen werden vastgesteld ten aanzien van het verbod op buitenlandse inmenging. Naar aanleiding van dat onderzoek heeft de minister voor drie van deze moskeeën de procedure tot opschorting gestart; de negen andere moskeeën kregen een waarschuwing en enkele werkpunten waar ze tegen 15 november 2023 - over een halfjaar dus - mee aan de slag moeten zijn gegaan.

In de studio van Terzake op 2 mei legde de minister de nadruk op drie elementen die aangepakt moeten worden:

- Het statuut van de organisatie en de afhankelijkheid van Diyanet moet verdwijnen.
- De eigendomsrechten: momenteel is Diyanet eigenaar van de gebouwen waarin de moskeeën gehuisvest zijn en dat moet worden afgebouwd.
- De bedienaars van de erediensten: de imams in dit dossier mogen niet meer bezoldigd worden vanuit het buitenland. De moskeeën (niet-erkende en erkende) moeten er dus op toezien dat de bezoldiging van de imam(s) vanaf 15 november niet meer vanuit het buitenland gebeurt.

De minister stelt in zijn communicatie terecht dat Vlaanderen geen buitenlandse inmenging aanvaardt en dat het niet kan dat religie via bepaalde structuren of bedienaars van de eredienst wordt geïnstrumentaliseerd om buitenlandse belangen te dienen.

1. Kan de minister verduidelijken op welke punten de drie moskeeën waarvoor een schorsingsprocedure werd gestart verschillen van de negen andere moskeeën die een waarschuwing hebben gekregen?
2. Kan de minister ook verduidelijken op welk vlak de buitenlandse inmenging zich precies manifesteert?

3. Kan de minister aangeven hoe de werkzaamheden van de negen moskeeën die een waarschuwing kregen en zich tegen 15 november in regel moeten stellen, opgevolgd worden? In welke mate worden zij daarbij door de diensten van de minister ondersteund of begeleid?
4. Heeft de minister ook al contact gehad met de lokale overheden van de steden en gemeenten waar de geschorste moskeeën gesitueerd zijn? Zo ja, wat zijn de eventuele resultaten van die contacten?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 322 van 24 mei 2023

van **HILÂL YALÇIN**

1. De procedure tot opschorting van de erkenning conform artikelen 28 en 29 van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 (hierna: Erkenningsdecreet) is nog lopende. Zolang ik geen eindbeslissing heb genomen over de opschorting van de erkenning kan ik hierover geen details medelen.
2. De rechtstreekse of onrechtstreekse invloed van Diyanet, het Turkse ministerie van Godsdienstzaken, op de lokale moskeeën verbonden aan Diyanet werd uitgebreid toegelicht door de Informatie- en screeningsdienst (ISD), de VSSE en het OCAD in de besloten zitting van 2 mei 2023 van de commissie Binnenlands Bestuur. De structuur en werking van Diyanet heeft een sterke verwevenheid tussen het Turkse ministerie van Godsdienstzaken, de Turkse Stichting, de Belgische ivzw Diyanet, de vzw's verbonden aan de Diyanet-moskeeën en de erkende besturen van de eredienst verbonden aan Diyanet. De concrete uitingsvormen van de beïnvloeding hebben betrekking op 1) de statutaire ondergeschiktheid aan Diyanet, 2) de bezoldiging van en het toezicht op de eredienstbedienaren door Diyanet, en 3) de eigendomsstructuur waarbij Diyanet eigenaar is van de moskeegebouwen die door Diyanet ter beschikking worden gesteld via een gebruiksovereenkomst die onvoldoende garanties biedt opdat de lokale geloofsgemeenschap die in alle onafhankelijkheid kan gebruiken en daarenboven Diyanet de gebruiksovereenkomst ten allen tijde eenzijdig kan opzeggen. Deze 3 aspecten brengen de onafhankelijkheid van de betrokken erkende besturen van de eredienst in het gedrang.
3. In de schriftelijke waarschuwingen die de ISD conform artikel 27, § 2, tweede lid van het Erkenningsdecreet heeft gericht aan de 9 betrokken besturen van de eredienst worden de vastgestelde tekortkomingen uitgebreid toegelicht. Conform voormelde bepaling is het aan de betrokken besturen van de eredienst om binnen de door de ISD vastgelegde termijn (in casu 15 november 2023) het bewijs te verschaffen dat de vastgestelde tekortkomingen zijn weggewerkt. Niettemin heeft de ISD in de schriftelijke waarschuwingen vermeld dat voor vragen ze steeds contact kunnen opnemen met de ISD. Kortom, de ISD staat de besturen van de eredienst bij met advies en informatie ingeval ze de ISD hierom verzoeken. Daarnaast ondersteunt de ISD de lokale besturen, zodat deze op hun beurt een begeleidende rol ten aanzien van de betrokken besturen van de eredienst kunnen opnemen om de tekortkomingen weg te werken. Ook de provinciebesturen als financierende overheden werden door de ISD geïnformeerd over de waarschuwingen en de inhoud ervan.
4. Op 8 mei 2023 heb ik de burgemeesters en schepenen van de lokale besturen waar de 12 erkende Diyanet-moskeeën zijn gelegen ontvangen op mijn kabinet en een algemene toelichting gegeven over de beslissingen van de ISD om 9 waarschuwingen te geven en mijn beslissing om 3 procedures tot opschorting van de erkenning op te starten. De lokale besturen gaven aan met de betrokken besturen van de eredienst in gesprek te zullen gaan met het oog op het bieden van ondersteuning om de vastgestelde tekortkomingen weg te werken. Bijvoorbeeld door ondersteuning te bieden bij de wijziging van de statuten van de moskee-vzw's om de bestaande statutaire bepalingen van ondergeschiktheid aan Diyanet te schrappen of te ondersteunen bij het indienen

van een aanvraag tot bezoldiging van de imams door de federale overheid in plaats van de huidige bezoldiging door de Turkse overheid.